

AMMATTI OSAAJA

Tervetuloa

amikseen!

Monta mahista
peruskoulun
jälkeen

Kaikki OSAAMINEN on arvokasta

E nsimmäisiä urahaaveitani lapsena taisi olla delfiininkouluttaja. Siitä on parhaalla tahdollakin hieman vaikea vetää suoraa janaa nykyiseen myynti- ja markkinointialan työhöni. Haaveita pitää olla, eikä ikä tai kokemus tee niitä tarpeettomiksi, päinvastoin. Ilman haaveita ei ole aitoa kehitystä.

Nuorempana olin aika ujo ja hiljainen. Miten sitten päädyin opiskelemaan matkailua, joka alana on erittäin sosiaalinen? Tuskin siihen löytyy yhtä ainoaa syytä.

Jotkin asiat elämässä valitaan, jotkut tulevat puskan takaa annettuina, jotkut asiat valitsevat ihmisen. Ei ole hyvää tai huonoa tapaa. Muutos vie eteenpäin. Voin tunnustaa, että joskus nuorempana, teini-iän pyörteissä, oman polun hakeminen pohjautui myös siihen, että kotiseutu ja tutut ympyrät tuntuivat – noh, pieniltä.

Liika arkuus on muutamien viime vuosien aikana karissut. Maailman turuilla myös rakkaus omaan kotiseutuun on voimistunut.

Minun oppimisympäristössäni Lapin koulutuskeskus REDUssa olen päässyt kehittämään osaamistani opettajien avulla, saanut kokemusten ja elämysten kautta paljon uutta tietoa ja taitoa tulevaisuutta varten. Joustava opintopolku antoi mahdollisuuden myös yleissivistävän ylioppilastutkinnon suorittamiseen. Unohtamatta mahtavia matkailualan työharjoittelupaikkoja Rovaniemellä, jotka antoivat kosketuksen oikeaan työelämään.

Vuonna 2017 minulla oli kunnia edustaa ja edistää suomalaista ammatillista koulutusta Taitajien Taitaja -tittelillä. Olen puhunut tapahtumissa, vierailut kouluissa, osallistunut videotietoiskujen tekoon. Sekä huristellut tehtävästä toiseen pitkin poikin Suomea uudenkarhealla Toyotalla, jonka sain vuodeksi käyttööni.

Oma opintieni tuskin on loppuun asti käyty. Tällä hetkellä työskentelen mobiililaitemyymälässä, mutta kuka tietää, missä olen vuoden päästä? Markkinointi ja myynti tuntuvat tällä hetkellä omalta. Ja se kerran hankittu osaaminen ja kokemus – ne seuraavat mukana kätevästi korvien välissä, olipa sijaintipaikka mikä tahansa.

Neuvoni tulevaisuuden suunnitelmien kanssa tuskailevalle on, että asiat tупpaavat järjestymään. Pidetään mieli avoimena ja silmät sekä korvat auki. Se oma polku voi olla ihan nurkan takana, tai sitten sitä voi etsiä välivuotena, armeijan käymällä, kymppiluokalla, työssä – tarvitaan vain mielen ja mielikuvituksen liikkuvuutta.

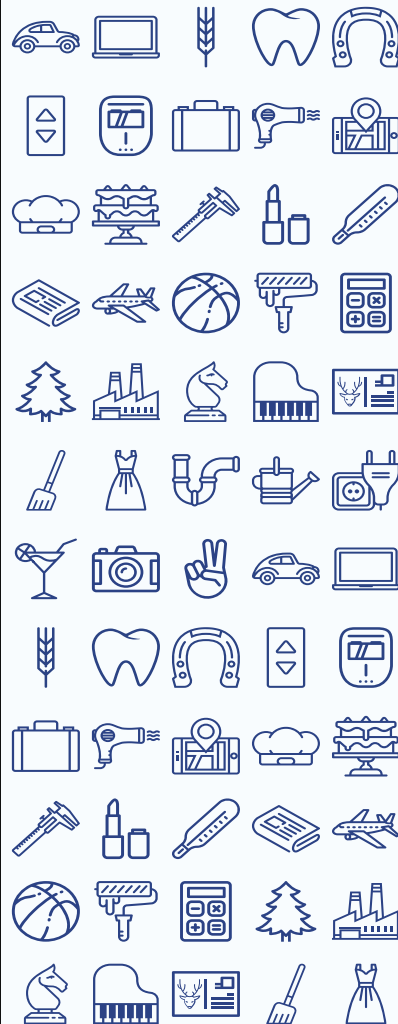
Noora Latvakoski
Matkailupalvelujen tuottaja, ylioppilas

TÄSSÄ JULKAISUSSA on ammattiin opiskelevien nuorten haastatteluja ja tietoa amiksessa opiskelusta. Julkaisun lopussa esitellään ammatillisia perustutkintoja ja kerrotaan ammateista, joihin koulutuksen avulla valmistuu.

MIKÄ MINUSTA TULEE ISONA?	4
HAAVEAMMATTIIN ON MONTA REITTIÄ	6
Neljä nuorta, neljä erilaista mutta yhtä arvokasta tarinaa.	
TERVETULOA AMIKSEEN!	8
Amiksessa opiskelet omien tarpeidesi ja oman tahtisi mukaan.	
LATU AUKI ISOON MAAILMAAN	10
Lähihoitajana työskentelevä Tiia ja matkailualan ammattilainen Markus kertovat omista valinnoistaan.	
AMMATILLISET PERUSTUTKINNOT	12
Valitse omasi 43 tutkinnosta.	
AMMATTITAITOKILPAILUISTA JÄNNITYSTÄ KOULUPÄIVIIN	22
Taitaja-tietoutta ja urasuunnitelmia.	

100 tarinaa ammateista

www.100ammattiosaajaa.fi

Amattiosaaja-julkaisun maksuttomat lisätilaukset osoitteesta www.subjectaid.fi.
Tidningen Mitt yrke kan beställas kostnadsfritt på www.subjectaid.fi.

Lue sähköinen julkaisu osoitteesta www.ammattiosaaja.fi.

 facebook.com/ammattiosaaja

 [@ammattiosaaja](https://instagram.com/ammattiosaaja)

AMMATTIOSAAJA-JULKAISUN TOIMITUSKUNTA:
opetusneuvos Seija Rasku, opetus- ja kulttuuriministeriö;
viestintäpäällikkö Katja Katajamäki, Skills Finland ry; toimitusjohtaja
Jukka Aarnio, VCA Oy; tuottaja Marja Berisa, VCA Oy;
graafikko Miia Kerimaa, VCA Oy.

JULKAISIJA: opetus- ja kulttuuriministeriö

PÄÄTOIMITTAJA: Katja Katajamäki, Skills Finland ry,
katja.katajamaki@skillsfinland.fi

TOTEUTUS: VCA Oy, www.vca.fi
KANNEN KUVA: Kai Filppula
PAINOPAIKKA: PunaMusta Oy, 2018
PAINOSMÄÄRÄ: 62 040

Opetus- ja kulttuuriministeriö

skillsFinland

Ysiluokkalaisena olet isojen valintojen edessä. Vaihtoehtoja on paljon, ja jokainen varmasti löytää oman polkunsaa. Seuraavassa on esitelty lyhyesti ne vaihtoehdot, joita sinulla on peruskoulun jälkeen.

MIKÄ tulee

PERUSKOULUN JÄLKEEN VOIT VALITA:

AMMATILLINEN KOULUTUS

Aiemmin noin 3 vuotta, nyt opiskelet ja valmistut ammattiin omaan tahtiisi.

AMMATILLINEN KOULUTUS + LUKIO

Aiemmin noin 3 vuotta tai enemmän, nyt opiskelet omaan tahtiisi ja valmistut ammattiin ja suoritat ylioppilastutkinnon.

LUKIO

3 vuotta, suoritat lukion ja ylioppilastutkinnon.

KYMPPILOUKKA

Voit korottaa numeroita ja saat lisäpisteitä hakiessasi ammatilliseen koulutukseen.

KANSANOPISTON PITKÄ LINJA

1 vuosi, saat lisäpisteitä hakiessasi ammatilliseen koulutukseen, maksullinen.

VALMENTAVA KOULUTUS

Voit valmentautua ammatilliseen koulutukseen (VALMA) tai työhön ja itsenäiseen elämään (TELMA). Saat VALMAsta lisäpisteitä yhteishaussa.

MINUUSTA isona?!

AMMATTIIN voi opiskella

- AMMATTIKOULUSSA tai
  - TYÖELÄMÄSSÄ tavallisimmin oppisopimuskoulutuksena, jolloin opiskelija ja työnantaja solmivat kirjallisen määräaikaisen työsopimuksen. Opiskelu on pääosin työpaikalla työskentelyä. Työpaikalla opiskelua voidaan täydentää tarvittaessa opiskelemalla muissa oppimisympäristöissä, esim. ammattikouluissa. Oppisopimuksen tekeminen edellyttää, että koulutuksen järjestäjä ja työnantaja sopivat ensin oppisopimuskoulutuksen järjestämisestä.
  - ERITYINEN TUKEA on tarkoitettu opiskelijoille, jotka tarvitsevat pedagogista tukea sekä erityisiä opetus- ja opiskelijajärjestelyitä vamman, sairauden tai muun syyn vuoksi. Tällöin tutkinnon tavoitteista voidaan poiketa ja arviointia mukauttaa tarvittaessa.
  - URHEILJOILLE järjestetään ammatillista koulutusta, jonka yhteydessä on mahdollista harjoitella ja kilpailla täysipainoisesti.
- Lisätietoja: opintopolku.fi/sv

YHTEISHAUN

kautta ammattiin

Peruskoulunsa päättävälle AMMATILLISEN KOULUTUKSEN JA LUKIO-KOULUTUKSEN yhteishaku syksyllä 2019 alkaviin koulutuksiin on alkuvuodesta 2019. Hakulomake ja tietoa ammatillisesta koulutuksesta: www.opintopolku.fi. Neuvoja saat puhelimitse (029 533 1010) tai sähköpostitse (neuvonta@opintopolku.fi).

Opiskeluun SAA TUKEA

Sekä korkeakouluissa että ammattioppilaitoksissa opiskelevat saavat saman määrän opintorahaa (enintään 250,28 €/kk). Opintolainan lainatakuksen määrä on 650 €/kk. Kelan kotisivuilla voit kätevästi laskea, mihin ja kuinka suuriin tukiin sinulla on oikeus. <https://www.kela.fi/laskurit>

JATKO-OPINNOT

perustutkinnon jälkeen

Ammatillisen perustutkinnon suorittanut voi täydentää osaamistaan suorittamalla ammatti- tai erikoisammattitutkinnon tai opiskelemalla ammattikorkeakoulussa tai yliopistossa.

TELMA opastaa

itsenäiseen elämään

TYÖHÖN JA ITSENÄISEEN elämään valmentava TELMA-koulutus antaa opetusta ja ohjausta sairauden tai vamman vuoksi erityistä tukea tarvitseville opiskelijoille. Tarkoituksena on löytää sinulle sopiva malli työhön, asumiseen, vapaa-aikaan ja kuntoutumiseen sekä itsenäiseen elämään. TELMAN tavoitteena on vahvistaa arjen ja työelämän taitoja sekä rakentaa oma polku työelämään. TELMA-koulutus on laajuudeltaan 60 opintopistettä ja kestää 1–3 vuotta. TELMA-koulutukseen voi hakeutua erityisopetuksen haussa.

VALMA ohjaa omalle alalle

AMMATILLISEEN KOULUTUKSEEN valmentava VALMA-koulutus antaa lisäaikaa miettiä, mitä tulevaisuudelta haluaa. Koulutuksessa pohditaan, millainen koulutus ja ammatti sinulle sopii. VALMAssa harjoitellaan myös arkielämän taitoja ja yhteiskunnassa toimimista. Koulutus on tarkoitettu ensisijassa yli- tai kymppi luokan päättäneille nuorille. VALMA-koulutus on laajuudeltaan 60 osaamispistettä ja kestää vuoden.

Haaveammattiin on

NÄIN HOMMA
HOITUU

NEALTA,
JUHOLTA,
RASMUKSELTA
JA ULRIIKALTA.

KOLMEN TUTKINNON TÄHTIOPPILAS

Kolme tutkintoa neljässä vuodessa, miten muka? No esimerkiksi siten, että suorittaa Lapin koulutuskeskus REDUssa samanaikaisesti lukion oppimäärän, matkailupalvelujen tuottajan ammatillisen perustutkinnon sekä kirjoittaa ylioppilaaksi. Näin teki 19-vuotias

Ulrika Väisänen.

Ylioppilaskirjoitukset sujuivat loistavalla menestyksellä – kuusi ällää – vaikka Ulrika samalla suoritti ammatillista perustutkintoa ja huhki töissä Husky Point -koiravaljakko-yrityksessä.

– En kokenut kolmoistutkintoa raskaana. Ehkä se johtuu siitä, että minua kiinnostavat niin monet asiat. Jos suunnitelmat toteutuvat, jatkossa opiskelen yliopistossa kieliä ja kirjallisuutta, sanoo sci-fiä ja fantasiakirjallisuutta fanittava rovaniemeläinen. Ammatillisten perustutkintojen täydentäminen lukio-opinnoilla vahvistaa ammattiosaamista yleissivistyksellä. Tämä antaa hyvän pohjan ammatissa toimiseen ja edelleen kehittymiseen sekä jatko-opintoihin ammattikorkeakoulussa tai yliopistossa.

– Lukiossa keskityttiin kieliin, matemaattisiin aineisiin ja muihin lukuaineisiin, amiksessa opeteltiin käytännössä tekemällä. Vaihtelevuus piti mielen virkeänä ja motivaation korkeana.

METALLIALAN HOMMIIN JA PIAN!

Auralainen 18-vuotias Juhon Aaltonen opiskelee Turun ammatti-instituutissa kone- ja tuotantotekniikan perustutkintoa ja valmistuu vuoden päästä levyseppähitsaajaksi. Tutkinnon saaneet voivat halutessaan suuntautua vaikkapa lasertekniikkaan tai hitsausrobottien käyttöön. Opiskelu on hyvin käytännönläheistä. Myös kotoa tullut malli vaikutti valintaan.

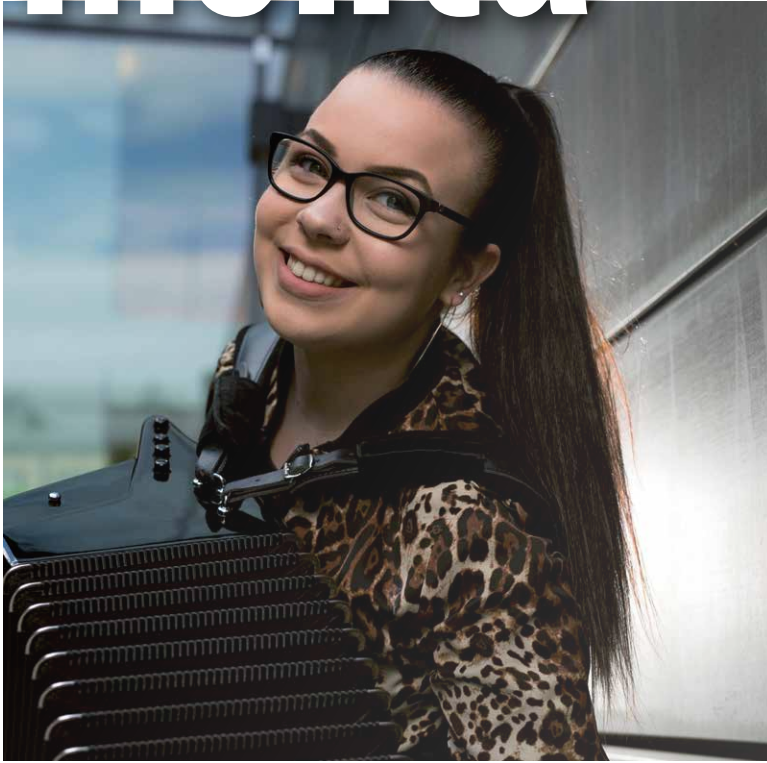
– ”Isäukko” on puuhastellut metallijuttujen parissa enemmänkin ja tuli halu tehdä samanlaisia asioita, kertoo Juhon. Alun alkaen Juhon suunnitteli puusepäntekniikan opintoja, mutta tulevaisuuden työllistymismahdollisuudet tuntuivat hitsaajalle paremmilta.

Kesätöihin Juhon pääsi viideksi viikoksi Meyerin Turun telakalle. Meyer-Turku on erikoistunut rakentamaan risteilyaluksia, matkustaja-autolauttoja sekä erikoisaluksia.

Tulevaisuuden suunnitelmistaan Juhon mainitsee, että haaveissa on löytää valmistumisen jälkeen mahdollisimman pian metallialan hommia.

monta reittiä

TEKSTI Marja Berisa ja Hanna Walldén KUVAT Miska Korpelainen, Kai Filppula, Jenni Virta ja Kaisa Sirén

TULEVA LAULAVA MUSKARIOPE

Nea Heikkisen, 17 vuotta, haaveena on opiskella varhaiskasvatusta ja toimia joku päivä musiikkileikkikoulun opettajana. VALMA-opinnot keväällä suorittanut joensuulaisneito harrastaa myös harmonikansoittoa ja yksinlaulua.

Ammatilliseen koulutukseen valmentava VALMA antaa valmiuksia opiskelijoille hakea ammatilliseen koulutukseen ja suorittaa ammatillinen tutkinto.

– Halusin parantaa peruskoulun todistusta ja saada lisää valmiuksia tulevaan opiskeluun, joten VALMA-koulutus tuntui oikealta vaihtoehdolta, kertoo Riveria-ammattipistosta valmistunut Nea.

Ammatilliseen koulutukseen valmentava koulutus kestää yhden lukuvuoden, ja opintopaikan edellytyksenä on tähtääminen ammatilliseen tutkintoon.

Nea kertoo, että vuoden aikana opintoihin kuuluivat ruotsi, äidinkieli, englanti ja matematiikka. Kirjoja opinnoissa ei käytetty lainkaan, vaan kaikki

oppi perustui tiedonhankintaan. Näin myös tietotekniikka ja ohjelmistot tulivat tutuiksi.

– Sain mahdollisuuden kehittää taitojani, tutustua työelämään ja erilaisiin jatko-opintomahdollisuuksiin. Suosittelen VALMAa niille, jotka eivät vielä tiedä, mitä haluavat isona tehdä tai kokevat, että peruskoulun jälkeen pitäisi vielä saada lisää taitoja jatko-opintoja varten, lisää Nea.

VISUAALISUUS JA OHJELMISTO-OSAAMINEN KURSSISSAAN

Rasmus Korhonen, 24 vuotta, paikasi kesän töitä mänttäläisessä energia-yhtiössä. Syksyllä 2018 hän keskittyi löytämään oman alansa työpaikkaa. Toimettomana Rasmus ei todellakaan ole lojunut: ylioppilastutkinto tuli suoritettua vuonna 2013, ja noin vuoden satunnaistöiden jälkeen hän opiskeli itselleen media-alan ammatillisen perustutkinnon Tampereen seudun ammattiopisto Tredussa.

– Mieluummin teen konkreettista kuin pänttään abstraktia. Alani on kuvallinen ilmaisu, ja teen kaikkea printtiesitteistä animaatioihin.

Rasmusen viimeinen amisuvuosi oli todella käytännönläheinen: hän suoritti kokonaisen lukuvuoden työskentelemällä Taitaja2018-toimistossa. Tampereella järjestettiin keväällä lähes viikon pituinen ammatillisen koulutuksen suurtaapahtuma, jonne Rasmus suunnitteli printtiesitteitä ja digitaalista mainontaa.

– Mielestäni amisopiskelu ja yritysmaailma kohtaavat hyvin. Moni koulukavereistani on työllistynyt esimerkiksi työssäoppimisjakson kautta.

– Media-alan yritykset arvostavat sitä, jos haastatteluun menee kunnan portfolion kanssa. Myös laaja ohjelmisto-osaaminen on nykyään melko tärkeää. Itse olen kiinnostunut tietokoneista ja niiden ohjelmistoilla työskentelystä, joten tätä osaamista minulla jo oli.

TERVETULOA AMIKSEEN!

AMIKSESSA OPISKELLAAN ELÄMÄÄ JA TYÖELÄMÄÄ VARTEN – TUTKINTO TULEE SUORITETTUA KUIN ITSESTÄÄN! SEURAAVASSA ESITTELEMME ASIOITA, JOTKA OPISKELIJAN ON HYVÄ TIETÄÄ, KUN HÄN HAKEE OPISKELEMAAN JA ALOITTA A OPINTONSA AMIKSESSA.

Ysiluokkalaisena haet ammattikouluun kevään yhteishaussa

YSILUOKAN JÄLKEEN voit hakea yhteensä viiteen eri oppilaitokseen. Saat tiedon pääsystä kesäkuun aikana. Kesällä on vielä lisähakuja yhteishaussa vapaiksi jääneille opiskelupaikoille. Saat oppilaitokselta kirjeen, joka sisältää tiedon valintaloksestasi, ohjeet paikan vastaanottamisesta ja koulutukseen ilmoittautumisesta.

Opiskelet asioita, joita sinä tarvitset

KUN ALOITAT amiksen ysiluokan jälkeen, suoritat koko tutkinnon. Myöhemmin, kun olet jo hankkinut työökemusta ja koet tarvitsevasi lisäosaamista, voit hankkia sitä suorittamalla eri tutkintojen osia, ei välttämättä kokonaisia lisätutkintoja. Sinun on mahdollista suorittaa myös lukio amiksen rinnalla. Tässä tapauksessa riittää, että suoritat esimerkiksi yleissivistävien kieliaineiden oppimäärän lukion puolella ja se tunnustetaan osaksi amisopintoja.

Sinulle laaditaan yksilöllinen opintopolku

VOIT OPISKELLA entistä itsenäisemmin ja juuri niitä asioita, joita tarvitset. Tätä varten laadit opintojen alussa yhdessä opettajasi kanssa suunnitelman, joka on viralliselta nimeltään henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma (HOKS). Suunnitelmaan kirjataan mm. aiemmin hankittu sekä puuttuva osaaminen sekä se, mitä ohjausta ja tukea tarvitset. Suunnitelman laatimiseen voi osallistua myös työnantaja.

Tutkinnot ovat laajempia

ERI PERUSTUTKINTOJA on 43, ja ne ovat yhä monipuolisempia. Niihin sisältyy työtekniikoiden ja -välineiden hallinnan lisäksi asiakaspalvelua, markkinointia, taloushallintoa ja viestintää sekä yrittäjyyttä. Tutkinnossa on mukana entistä useampia aloja, jotka ovat lähellä toisiaan. Esimerkiksi kone- ja tuotantotekniikan perustutkinnossa saat asennuksen, automaation sekä tuotanto- ja valimotekniikan osaamista.

Opiskelet erilaisissa ympäristöissä

UUDESSA AMIKSESSA hankit osaamista esimerkiksi oppilaitoksessa, virtuaalisissa oppimisympäristöissä simulaation ja internetin keinoin tai työpaikoilla. Oppilaitos henkilöstöineen ja opiskelijatovereineen on aina tukenasi, mutta voit suorittaa opintoja myös itsenäisesti, pienryhmässä, osana luokkaa tai vaikkapa kesätyöpaikassa.

Osaaminen arvioidaan näyttöjen avulla

AMMATILLISEEN KOULUTUKSEEN sisältyy näyttöjä, joiden avulla osaamisesi arvioidaan aidoissa työtilanteissa. Usein näytöt suoritetaan työpaikalla, johon olet joko oppisopimus- tai koulutussopimussuhteessa. Osaamistasi arvioivat työnantaja ja opettajasi yhteistyössä.

Opiskelu on joustavaa

AMIKSESSA OPISKELET omassa tahdissasi. Voit valmistua kahdessa vuodessa tai opiskella samalla vaikkapa lukion oppimäärää, jolloin valmistumisesi vie hieman enemmän aikaa.

Saat hyvät jatko-opiskelumahdollisuudet

AMMATILLISEN PERUSTUTKINNON jälkeen voit siirtyä työelämään tai jatkaa opintoja amiksessa, ammattikorkeakoulussa tai yliopistossa. Sinulla on hyvä perusta joko syventää ammatillista osaamistasi ammatti- tai erikoisammattitutkinnolla tai lähteä akateemiselle uralle. Kaikki on mahdollista!

Saat opiskeluusi taloudellista tukea

OPISKELU AMIKSESSA on ilmaista, lukukausimaksuja ei ole. Saat myös päivittäin lämpimän aterian! Opiskelun aikana voit saada opintorahaa, asumislisää ja pankista valtion takaamaa opintolainaa. Tukien määrä riippuu asumismuodostasi sekä muista mahdollisista tuloistasi. Lisätietoa opintotuesta löydät Kelan kotisivuilta: <http://www.kela.fi/opintotuki-kuka-voi-saada>.

Oppi- tai koulutussopimus tuo oppimiseen käytännön

ON TÄRKEÄÄ, että opit ammattisi käytännön kautta. Amiksessa työpaikalla opiskellaan tavallisesti oppisopimuksella tai koulutussopimuksella. Oppisopimus tarkoittaa sitä, että olet töissä yrityksessä ja sinulle maksetaan siitä palkkaa. Koulutussopimuksessa opit yrityksessä töitä tekemällä, mutta et saa siitä palkkaa. On myös mahdollista yhdistää nämä kaksi tapaa: koulutussopimuksesta voi yhdessä työnantajan ja oppilaitoksen kanssa sopimalla siirtyä oppisopimukseen.

TIIA KÄRNÄ JA MARKUS JOHANSSON ovat opiskelleet ja työskennelleet myös ulkomailla. Molemmat sanovat, että ulkomailla kielitaito paranee huimasti ja eri kulttuurit opettavat avarakatseisuutta. Opintojen kautta avautuvia ulkomaanjaksoja kannattaa hyödyntää!

TEKSTI Hanna Walldén KUVAT Mikko Törmänen ja Markus Johansson

Tiia Kärnä valmistui lähihoitajaksi Oulun seudun ammattiopisto OSAOsta ja pääsi tekemään rakastamaansa työtä.

Tiian ammattiopintoja edelsivät lukion jälkeen välivuodet, jotka kuluivat töissä asiakaspalvelussa ja tanssiharrastuksen parissa. Tiia mietti, mitä haluaisi tehdä isona. Sitten tapahtui ikäviä: hän loukkasi selkärankansa ja joutui kahdeksi vuodeksi sairauslomalle.

– Kahden vuoden jälkeen olin enemmän kuin valmis kouluttautumaan ja hetken harkittuani päädyin sosiaali- ja terveysalan opintoihin. Onnekseni alan työt ovat niin moninaisia, ettei selkää ja sen jaksamista ole tarvinnut murehtia. Tiia kertoi opettajille heti tilanteestaan, ja se otettiin hyvin huomioon. Koulutuspoluksi valikoitui lasten ja nuorten kasvatusta ja tukeminen.

Tiia on käynyt lukion, joten hänen amispintonsa kestivät vain kaksi vuotta ja niihin kuului myös jakso ulkomailla.

– Olen ollut aikaisemmin Lions Clubin kautta Yhdysvalloissa ja siellä tajusin, että kielitaito karttuu tällä tavoin kaikkein parhaiten, kertoo Tiia.

– Minulle valikoitui Oulun ystävyyskaupunki Halle Saksasta, vaikka olin toivonut pääseväni Iso-Britanniaan englanninkielen preppaamisen toivossa. Saksa oli jo Tiialla vahva, koska hän on opiskellut kieltä viisi vuotta.

SAKSASSA ENGLANTIA OPPIMASSA

Sitten tulikin mahtava yllätys: työpaikka Hallessa olikin englanninkielisessä päiväkodissa.

– Aika meni vauhdilla, oli kaikenlaisia suunnitelmia, missä käydään ja mihin paikkoihin tutustutaan, mutta kaikki jäi suunnittelun asteelle, kun aika hurautti kuin siivillä, naurahtaa Tiia.

– Ulkomaille lähtemistä jännitetään vähän ehkä turhan takia, sillä loppujen lopuksi aika on todella

lyhyt ja kotona ollaan ennen kuin tajuaakaan. Kielitaito ja rohkeus kasvavat, ja lisäksi sitä aina tajuaa kotiin tullessaan, kuinka hyvin meillä täällä asiat ovat, sanoo Tiia.

– Olen viimeisen vuoden aikana tehnyt töitä lähihoitajana kotihoidossa, ja viimeisen puoli vuotta päiväkodissa sijaisena sekä nyt kaksi kuukautta kokoaikaisena.

Päiväkodin lisäksi hän on lokakuusta asti ollut henkilökohtaisena avustajana ALS-tautia sairastavalle naiselle. Tiia on jatkanut myös opintoja ja opiskelee työn ohella ravitsemustiedettä avoimesa yliopistossa.

– Rakastan töitäni! Lähihoitajana on parasta se, että se on niin laaja-alainen työ, että voi tehdä melkein mitä vain, iloitsee Tiia.

Latu auki 00N maailmaan

Vaikkea on uskoa todeksi, miten paljon on tapahtunut opiskelujen aikana, sanoo keväällä 2017 Koulutuskeskus Salpauksesta matkailualan tuottajaksi valmistunut Markus Johansson.

Pienoinen epäusko johtunee siitä, että peruskoulu Hollolassa ei Markuksen mukaan oikein mennyt nappiin. Levoton nuorimies ei koulun loputtua tiennyt, mihin ja mitä lähtisi opiskelemaan, ja lukuhommatkin olivat menneet vähän "sinnepäin". Sitten koulun opinto-ohjaaja ehdotti sosiaaliselle ja ulospäinsuuntautuneelle nuorelle miehelle matkailualan opintoja Salpauksessa.

MATKAILUALA VEI SOSIAALISEN MIEHEN MENNESSÄÄN

– Innostuin asiasta melkein heti ja laitoin matkailualan perustutkinnon yhteishaussa ensimmäiseksi valinnaksi. Sain opiskelupaikan, ja sen jälkeen kaikki on sujunutkin enemmän kuin mallikkaasti.

Ensimmäinen vuosi oli Markuksen mukaan enemmän perinteistä opiskelua, kahden seuraavan aikana päästiin käytännön töihin.

Myös kielioinnit keskittyvät pääosin juuri matkailusanastoon ja termeihin, eikä niinkään pelkän kielioinnin päättämiseen. Tästä on ollut hyötyä ulkomailla Erasmus-kautta suoritetuissa vaihdoissa.

– Kielitaito on oikeasti karttunut juuri käytännön työssä ulkomailla. Espanjassa pärjäsinkin paikallisella kielellä ja olen sitä opiskellut omaehtoisesti aikuisopistossa. Islannissa taas karttui englantia oikein huimasti.

SÄRKIBURGEREITA MM-KISOISSA

Markus on myös yrittäjä. – Kilpailen SM-tasolla perhokalastuksessa ja myös yrityksen Onnen-Onkija NY:n toimialaksi valikoitui luonnollisesti kalastus. Toimintaan kuului mm. kalanmerkkausta, perhonsidonnan opetusta ala-asteikäisille ja erilaisia tapahtumia, kuten särkiburgereiden paistoa

Lahden MM-kisojen karnevaalikaladulla. Paistimme ja maistattimme neljä päivää särkiburgereita, ja kaikki onnistui loistavasti, kertoo Markus yrityksensä toiminnasta.

Vuosi valmistumisen jälkeen on pitänyt Markuksella sisällään muuton toiselle paikkakunnalle ja vakituisen työpaikan myyntiorganisaatioissa. Hän on sitä mieltä, että työpaikat valmistumisen jälkeen ovat löytyneet helposti ja toteaa, että sitä ehkä opiskelijoiden keskuudessa vähän turhaankin jännitellään. Markus toteaa, että myyntityö kiinnostaa tällä hetkellä eniten ja sen vuoksi hän hakeekin ammattikorkeakouluun opiskelemaan monimuoto-koulutuksella tradenomiksi.

– Työssä käymisen ja opiskelun yhdistäminen tuntuu juuri oikealta itselle, ja liiketalousala kiinnostaa erityisesti, sanoo Markus ja toivoo paikan opintojen parissa aukeavan lähitulevaisuudessa. Markus haaveilee myös, että joskus tulevaisuudessa pääsisi muuttamaan Espanjaan, jossa hän on tänäkin vuonna matkustellut.

KUVAT Kai Filippula

Uudistuneet ammatilliset perustutkinnot 1.1.2019 alkaen

AMIKSESTA LÖYDÄT TAATUSTI MIELUISAN PERUSTUTKINNON JA OSAAMISALAN! TARJOLLA ON 43 PERUSTUTKINTOA AUTOALASTA VÄLINEHUOLTOALAAN. VALITSE SEURAAVILTA SIVUILTA OMA POLKUSI.

HUMANISTISET JA TAIDEALAT

15

Media-alan ja kuvallisen ilmaisen perustutkinto
Musiikkialan perustutkinto
Sirkusalan perustutkinto
Taideteollisuusalan perustutkinto
Tanssialan perustutkinto

KAUPPA, HALLINTO JA OIKEUSTIETEET

15

Liiketoiminnan perustutkinto

LUONNONTIETEET

15

Luonto- ja ympäristöalan perustutkinto

MAA- JA METSÄTALOUSALAT

16

Hevostalouden perustutkinto
Kalatalouden perustutkinto
Maatalousalan perustutkinto
Metsäalan perustutkinto
Puutarha-alan perustutkinto

PALVELUALAT

16

Hius- ja kauneudenhoitoalan perustutkinto
Liikunnanohjauksen perustutkinto
Logistiikan perustutkinto
Matkailualan perustutkinto
Merenkulkualan perustutkinto
Puhtaus- ja kiinteistöpalvelualan perustutkinto
Ravintola- ja catering-alan perustutkinto
Turvallisuusalan perustutkinto

TEKNIIKAN ALAT

18

Autoalan perustutkinto
Elintarvikealan perustutkinto
Kaivosalan perustutkinto
Kone- ja tuotantotekniikan perustutkinto
Laboratorioalan perustutkinto
Lentokoneasennuksen perustutkinto
Maanmittausalan perustutkinto
Pintakäsittelyalan perustutkinto
Prosessiteollisuuden perustutkinto
Puuteollisuuden perustutkinto
Rakennusalan perustutkinto
Sähkö- ja automaatioalan perustutkinto
Talotekniikan perustutkinto
Teknisen suunnittelun perustutkinto
Tekstiili- ja muotialan perustutkinto
Veneenrakennusalan perustutkinto

TERVEYS- JA HYVINVOINTIALAT

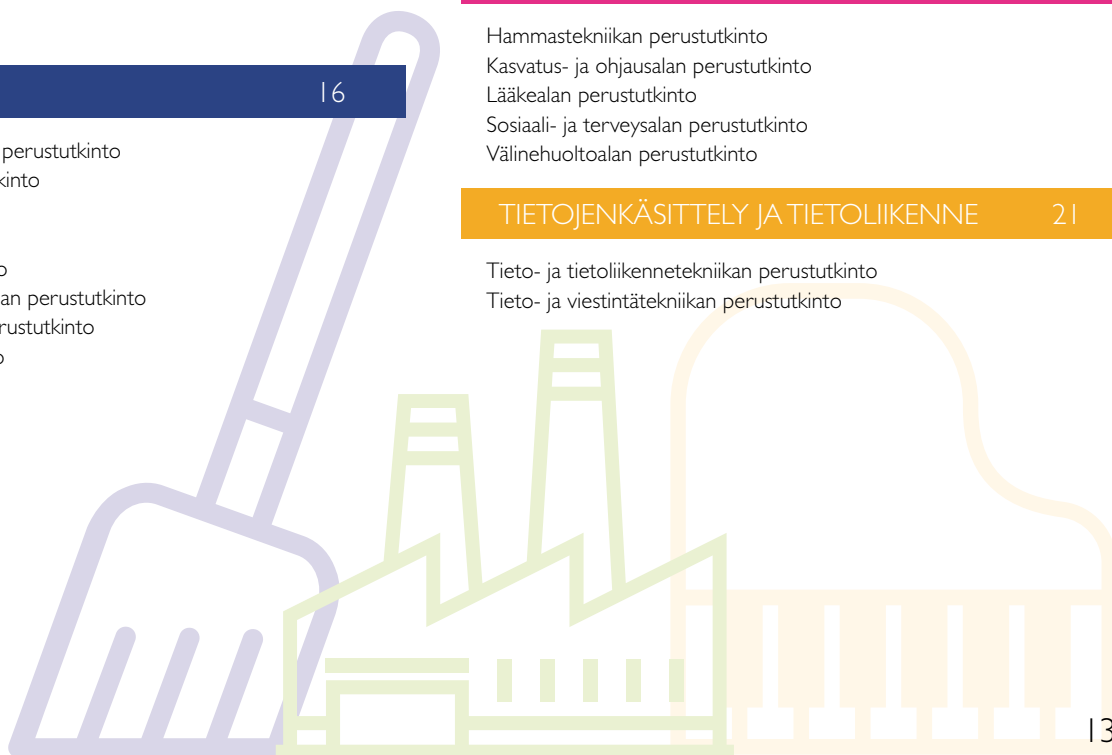
20

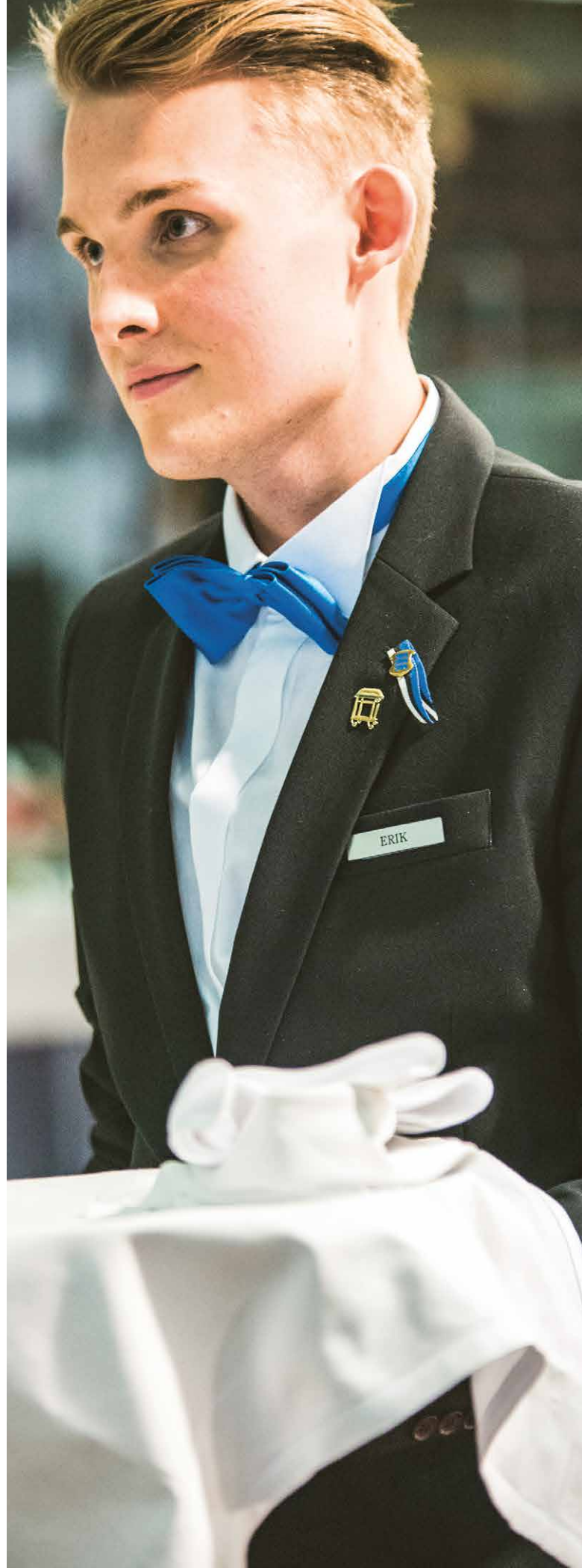
Hammastekniikan perustutkinto
Kasvatus- ja ohjausalan perustutkinto
Lääkealan perustutkinto
Sosiaali- ja terveysalan perustutkinto
Välinehuoltoalan perustutkinto

TIETOJENKÄSITTELY JA TIETOLIIKENNE

21

Tieto- ja tietoliikennetekniikan perustutkinto
Tieto- ja viestintättekniikan perustutkinto

HUMANISTISET JA TAIDEALAT

MEDIA-ALAN JA KUVALLISEN ILMAISUN PERUSTUTKINTO

Media-alan ja kuvallisen ilmaisun perustutkinnon suorittanut voi toimia julkisen sektorin, yritysten, muiden mediayhteisöjen tai -toimijoiden palveluksessa tai itsenäisenä yrittäjänä tai ammatinharjoittajana. Hän pystyy kehittämään ammatillisia taitojaan ja työsuorituksiaan ja kykenee oppimaan tietoja ja taitoja muuttuvissa työtilanteissa sekä osaa toimia monipuolisesti media-alan ja kuvallisen ilmaisun erilaisissa työtehtävissä.

- **MEDIAPALVELUIDEN TUOTTAJA**
Audiovisuaalisen viestinnän osaamisala
Painoviestinnän osaamisala
Julkaisu- ja tuotannon osaamisala
- **KUVALLISEN ILMAISUN TOTEUTTAJA**
Kuvallisen ilmaisun osaamisala

"Opiskelen media-alaa ja olen mukana Erasmus+ ACTLAB -nuorisovaihtoprojektissa. Sen teemoina ovat ihmisoikeudet ja niihin vaikuttaminen valokuvauksen, graffitin ja median avulla."

Sanna-Sofia Svensk opiskelee media-alan ja kuvallisen ilmaisun perustutkintoa Gradian ammatillisessa oppilaitoksessa Jyväskylässä, jossa hän on aiemmin jo suorittanut painoviestinnän perustutkinnon. Lisäksi hänellä on yo-tutkinto Tammerkosken lukioista.

MUSIIKKIALAN PERUSTUTKINTO

Musiikkialalla työskentelevillä on laaja-alaiset ammatilliset perusvalmiudet musiikkialan eri tehtäviin sekä itsenäiseen työskentelyyn esiintymis- ja työtilanteissa. Musiikillisen osaamisen lisäksi työtehtävät edellyttävät työmenetelmien hallintaa, työvälineiden käyttötaitoa sekä esitettävän ohjelmiston taustan ja esitysympäristön tuntemusta. Lisäksi musiikkialan ammattilaisen on oltava yhteistyökykyinen ja taitava organisoija ja pyrittävä työssään korkeaan laatuun ja esteettiseen vaikuttavuuteen.

- **MUSIIKKITEKNOLOGI**
Musiikkitekniikan osaamisala
- **MUUSIKKO**
Musiikin osaamisala
- **PIANONVIRITTÄJÄ**
Pianovirityksen osaamisala

SIRKUSALAN PERUSTUTKINTO

Sirkusalan perustutkinnon suorittanut työskentelee esiintyjänä sekä sirkuskoulujen ja -kerhojen opettajana. Alan työpaikkoja on esimerkiksi sirkuksissa, teattereissa ja erilaisissa esiintyjäryhmissä.

- **SIRKUSARTISTI**

TAIDETEOLLISUUSALAN PERUSTUTKINTO

Taideteollisuusalan perustutkinnon suorittanut suunnittelee ja valmistaa erilaisia tuotteita käyttäen perinteisiä työtapoja ja nykyteknologiaa. Hän erikoistuu yhdelle ammattialalle kuten entisöinti-, keramiikka-, kirjansidonta-, kivi-, kultaseppä-, lasi-, lavasterakennus-, metalli-, aseseppä-, puu-, restaurointi saamenkäsityö-, sisustus-, soitinrakennus-, tekstiili-, vaatetus-, veneenrakennus- tai verhoilualalle. Artesaaneille sopivia työpaikkoja on esimerkiksi käsi- ja taideteollisuusalan liikkeissä, palvelu- ja teollisuusyrityksissä sekä neuvontajärjestöissä.

HUMANISTISET JA TAIDEALAT

- **ARTESAANI**
Jalometallialan osaamisala
Kello- ja mikromekaniikan osaamisala
Metalliseppäalan osaamisala
Käsityön ohjaustoiminnan osaamisala
Puusepäntöalan osaamisala
Restaurointialan osaamisala
Sisustus- ja verhoilualan osaamisala
Soitinrakennusalan osaamisala
Tuotteen valmistuksen osaamisala

TANSSIALAN PERUSTUTKINTO

Tanssialan perustutkinnon suorittanut työskentelee esiintyjänä, tanssin ohjaajana ja koreografina. Alan työpaikkoja on esimerkiksi tanssiryhmissä, teattereissa ja viihdeteollisuuden yrityksissä.

- **TANSSIJA**

KAUPPA, HALLINTO JA OIKEUSTIETEET

LIIKETOIMINNAN PERUSTUTKINTO

Tutkinnon suorittajalla on asiakaslähtöistä liiketoimintaosaamista, viestintä- ja vuorovaikutusosaamista, kielitaitoa sekä talouden hallinnan osaamista. Hän toimii erilaisissa digitaalisissa ympäristöissä. Hänellä on perusvalmiudet yrittäjyyteen ja valmiudet kehittyä lähiesimiestehtäviin. Opiskelija voi valintojensa pohjalta hankkia osaamista esimerkiksi seuraavilta alueilta: asiakaspalvelu, myynti ja palvelumuotoilu; kirjanpito, palkanlaskenta, laskutus ja reskontran hoitaminen ja finanssipalvelut sekä asiakkuuksien hoitaminen. Tutkinnon suorittanut voi työskennellä esimerkiksi asiakaspalvelun ja myynnin, markkinointiviestinnän, palvelumuotoilun, talouden, toimisto- tai kirjastopalvelujen tehtävissä erilaisissa organisaatioissa.

- **MERKONOMI**

"Olin Cubus-myymlässä työssäoppimajaksoilla. Yksi parhaita 18-vuotislahjani oli vakituinen vaatemyyjän työpaikka, jota minulle tarjottiin."

Suvi Syrjäsellä on liiketoiminnan perustutkinto, jonka hän suoritti Mercuria Kauppiaitten Kauppaoppilaitoksessa.

LUONNONTIETEET

LUONTO- JA YMPÄRISTÖALAN PERUSTUTKINTO

Alalla toiminta kohdistuu ympäristön hoitoon ja kunnossapitoon sekä luonnon monipuoliseen hyödyntämiseen. Haasteena on uusien luonto-yrittäjyysmuotojen hyödyntäminen. Näitä ovat muun muassa luonto-matkailu ja luonnontuotteiden tuotteistaminen joko elintarvikkeiksi tai koriste- tai hyötykäyttöön. Luonto- ja ympäristöala tarjoaa työtä muun muassa taajamien ja maaseutualueiden ympäristönhoidon, luontomatkailun ja poronhoidon tehtävissä. Luonto- ja ympäristöneuvontaan erikoistunut voi toimia eri järjestöjen, luontokoulujen ja hyvinvointiyritysten palveluksessa. Alalla tarvitaan myös yrittäjiä.

- **LUONNONVARATUOTTAJA**
- **LUONTO- JA YMPÄRISTÖNEUVOJA**
- **LUONTO-OHJAAJA**
Luontoalan osaamisala
- **PORONHOITAJA**
Porotalouden osaamisala
- **YMPÄRISTÖNHOITAJA**
Ympäristöalan osaamisala

MAA- JA METSÄTALOUSALAT

HEVOSTALOUDEN PERUSTUTKINTO

Hevostenhoitajan työ sisältää hevosten hoitamisen lisäksi entistä enemmän asiakaspalvelua. Ratsastuksenohjaajilla on usein vastuullaan tallin toiminnan ja hevosten hoidon organisointi ja tallityöt. Alalla voi erikoistua hevosten kengittämiseen, varusteiden valmistamiseen ja huoltoon, monipuolisiin hevospalvelujen tarjoamiseen tai hevoskasvatukseen. Hevostenhoitajat hoitavat hevosia esimerkiksi ratsu- ja ravitalleilla. Ratsastuksenohjaajat toimivat ratsastuksenopettajien apuna ratsastuskouluissa ja usein myös yrittäjänä.

- HEVOSTENHOITAJA
- RATSASTUKSENOHJAAJA

KALATALOUDEN PERUSTUTKINTO

Alan toimintasektoreita ovat kalastus, kalanviljely, kalanjalostus, kalatuotteiden markkinointi ja myynti sekä kalastusmatkailu. Kalavesien hoito sekä kalastusvälineiden ja -tarvikkeiden myynti kuuluvat myös alan toimintaan.

- KALANJALOSTAJA
- KALANVILJELIJÄ
- KALASTAJA
- KALASTUKSENOHJAAJA

MAATALOUDSALAN PERUSTUTKINTO

Maatalous on luonnosta saatavien raaka-aineiden tuottamista ja jalostamista. Kasvin- ja kotieläintuotannon rinnalla alalla harjoitetaan maatilamatkailua, koneurakointia, maataloustuotteiden jatkojalostamista ja ympäristön hoitoa sekä palvelullaan loma-asukkaita. Myös turkistalous ja rehunvalmistus kuuluvat alaan. Ammatteja ovat maaseutuyrittäjä, maanviljelijä, lomittaja, maataloustarvikemyyjä, maatilamatkailuyrittäjä, eläintenhoitaja ja maataloustuotteiden jatkojalostaja. Myös turkistarhaus tarjoaa työtä alan osaajille. Kasvavana osa-alueena ovat koneurakointi- ja alihankintatyöt.

- ELÄINTENHOITAJA
Eläintenhoidon osaamisala
- MAASEUTUYRITTÄJÄ
Maatalousteknologian osaamisala
Maatilatalouden osaamisala
- TURKISTARHAAJA
Turkistalouden osaamisala

METSÄALAN PERUSTUTKINTO

Metsäalan keskeiset toiminnot ovat metsien hoito, puunhankinta, metsien monikäyttö ja metsien suojelu. Metsäkoneiden ja puutavara-auton kuljettajien tarpeen ennakoidaan kasvavan lähivuosina. Myös metsureista on monin paikoin pulaa. Metsäpalvelujen tuottajat voivat työllistyä myös erä- ja luontomatkailun tehtäviin sekä toimia yrittäjänä.

- METSÄENERGIAN TUOTTAJA
Metsäenergian tuotannon osaamisala
- METSÄKONEASENTAJA
Metsäkoneasennuksen osaamisala
- METSÄKONEENKULJETTAJA
Metsäkoneenkuljetuksen osaamisala
- METSURI-METSÄPALVELUJEN TUOTTAJA
Metsätalouden osaamisala

MAA- JA METSÄTALOUSALAT

PUUTARHA-ALAN PERUSTUTKINTO

Puutarha-alan perustutkinnon suorittaneella on laaja-alainen puutarha-alan perusosaaminen ja syvempää osaamista kukka- ja puutarhakaupasta, puutarhatuotannosta tai viheralalta. Puutarhatuotannon osaamisalan suorittanut puutarhuri osaa työskennellä kasvimaalla tai avomaalla kasvattaen puutarha-alan tuotteita asiakkaille. Viheralan osaamisalan suorittanut puutarhuri osaa rakentaa ja ylläpitää turvallisia ja viihtyisiä ympäristöjä. Puutarha-alan perustutkinnon suorittanut puutarhuri voi toimia kukka- ja puutarhakaupassa tuotteiden ja palveluiden myyntitehtävissä, viljelijänä puutarhatuotannossa tai viherrakentamisen tai viheralueiden ylläpitotehtävissä.

- PUUTARHURI
Kukka- ja puutarhakaupan osaamisala
Puutarhatuotannon osaamisala
Viheralan osaamisala

"Kukat ovat intohimoni. Floristi käyttää työssään lukuisia eri materiaaleja – esimerkiksi seppeleperhjiä, korkkirouhetta, maisemointikankaita, lasisuppiloita, maalia, värikkäitä jesaria ja nippusiteitä. Käsistäni syntyvät hääkimpit, pöytäkattaukset, land art -installaatiot, kukka- ja hiuserkorit sekä asetelmat."

Puutarhuri ja floristi Josefiina Kivero opiskelee floristimestarin erikoisammattitutkintoa Keudan ammattiopistossa.

"Opiskelin peruskoulun jälkeen sisustusta, ja jotta saisin laajempaa osaamista, halusin suorittaa myös puutarhurin tutkinnon. Työelämään pääsin mukavasti. Aloitin rautakaupassa maalien sekoittajana, nyt työskentelen viherrakentamiseen erikoistuneessa Pihaloisteessa."

Ulla Rantasella on puutarha-alan perustutkinto (viheralan osaamisala) Omnian ammattioppilaitoksesta Espoossa.

PALVELUALAT

HIUS- JA KAUNEUDENHOITOALAN PERUSTUTKINTO

Hius- ja kauneudenhoitoalan perustutkinnon suorittaneilla on ammattitaito palvella asiakkaita sekä myydä hius- ja kauneudenhoitoalan tuotteita ja palveluja. Kosmetiikkaneuvojat osaavat ohjata ja neuvoa asiakkaita ihon ja hiusten hoidossa sekä tuotteiden käytössä. Kosmetologit tekevät asiakkaille kasvo-, jalka- ja käsihoitoja sekä opastavat heitä ihon itsehoidossa ja tuotteiden käytössä. Kampaajilla ja partureilla on ammattitaito tehdä asiakkaille hiustenleikkauksia kampaajatyötekniikoilla sekä kampauksia erilaisilla tekniikoilla. Parturit osaavat tehdä hius-tenleikkauksia parturityötekniikoilla sekä toteuttaa kampauksia sekä partakäsittelyjä.

- KAMPAAJA
Kampaajatyön osaamisala
- KOSMETIKKANEUVOJA
Hius- ja kauneudenhoidon neuvonnan osaamisala
- KOSMETOLOGI
Ihohoidon osaamisala
- PARTURI
Parturityön osaamisala

LIIKUNNANOHJAUKSEN PERUSTUTKINTO

Liikunnonohjauksen perustutkinnosta valmistunut ohjaa liikuntaa erilaisille ja eri-ikäisille ryhmille, laatii tarvittaessa fyysistä toimintakykyä ja terveyttä edistäviä henkilökohtaisia liikuntaohjelmia sekä suunnittelee ja johtaa liikuntaan liittyviä projekteja. Liikuntaneuvoja edistää ihmisen kokonaisvaltaista hyvinvointia, terveyttä, toiminta- ja työkykyä sekä ohjaa ihmisiä liikunnalliseen, terveyttä edistävään ja ylläpitävään elämäntapaan.

- LIIKUNTANEUVOJA

LOGISTIIKAN PERUSTUTKINTO

Logistiikka-ala käsittää tässä autokuljetuksen ja varastoinnin sekä lentoaseman logistisia palveluja. Kuljetusalan ammattilainen kuljettaa ihmisiä, tavaroita ja ajoneuvoja paikasta toiseen tehokkaasti ja turvallisesti ja palvelee asiakkaita mahdollisimman hyvin. Varastoalalla toimivat käsittelevät ja siirtävät erilaisia tavaroita varastoihin ja sieltä edelleen kuluttajille. Lentoasemapalveluiden toiminnoissa huolletaan lentoasemalla olevia rakennuksia sekä lentokenttää ja käsitellään rahtia.

- AUTONKULJETTAJA
- LINJA-AUTONKULJETTAJA
- YHDISTELMÄAJONEUVONKULJETTAJA
Kuljetuspalvelujen osaamisala
- LENTOASEMAHUOLTAJA
Lentoasemapalvelujen osaamisala
- VARASTONHOITAJA
Varastopalvelujen osaamisala

MATKAILUALAN PERUSTUTKINTO

Matkailualalla tarkoitetaan matkailijoiden tarvitsemien kuljetus-, majoitus, ravitsemis- ja ohjelmopalvelujen myyntiä ja neuvontaa sekä ohjelma- ja muiden palvelujen järjestämistä erilaisissa matkailuyrityksissä.

- MATKAILUPALVELUJEN TUOTTAJA
Matkailupalvelujen osaamisala
- MATKAILUVIRKAILIJA
Matkailupalvelujen myynnin ja tietopalvelujen osaamisala

MERENKULKUALAN PERUSTUTKINTO

Suomen ja ulkomaiden välinen meriliikenne on vilkasta. Meriteitse kulkee paljon sekä matkustajaliikennettä että tavaraliikennettä. Aluksen miehistön tehtäviin kuuluvat aluksen purkamisen ja lastauksen valvonta, matkanaikainen navigointi, koneiden käyttö, meri- ja alusturvallisuuden ylläpito sekä tarvittava huolto ja kunnossapito.

- KORJAAJA
Kansi- ja konekorjauksen osaamisala
- LAIVASÄHKÖASENTAJA
Sähkökäytön osaamisala
- VAHTIKONEMESTARI
Konepäällystön osaamisala
- VAHTIPERÄMIES
Kansipäällystön osaamisala

PUHTAUS- JA KIINTEISTÖPALVELUALAN PERUSTUTKINTO

Puhtaus- ja kiinteistöpalvelualan perustutkinnon suorittanut osaa toimia asiakaskohteessa puhtaus- ja kiinteistöpalvelualan työtehtävissä ja asiakaspalvelutilanteissa asiakaskohteen palvelusopimuksen mukaisesti. Tutkinnon suorittanut voi suunnata ammatillista osaamistaan kiinteistöhoitoon, kotityöpalveluihin tai toimitilahuoltoon osaamisalansa mukaisesti. Asiakaskohteita voivat olla asuin-kiinteistöt, hotelli- ja majoitus-tilat, kaupakeskukset ja myymälätilat, liikennevälineet, oppilaitokset ja päiväkodit, sosiaalihuoltolaitokset, terveydenhuoltolaitokset, teollisuuslaitokset, terveydenhuoltotilat tai uima-allas- ja kylpylät.

- KIINTEISTÖNHOITAJA
Kiinteistönhoidon osaamisala
- KODINHUOLTAJA
Kotityöpalvelujen osaamisala
- TOIMITILAHUOLTAJA
Toimitilahuollon osaamisala

RAVINTOLA- JA CATERING-ALAN PERUSTUTKINTO

Ravintola- ja catering-alan perustutkinnon suorittanut työskentelee ruoanvalmistuksen, tarjoilun, asiakaspalvelun sekä hotellin vastaanoton suunnittelu-, toteuttamis- ja myyntitehtävissä. Alan työpaikkoja on esimerkiksi hotelleissa, majoitusliikkeissä, ravintoloissa, catering-alan yrityksissä, suurkeittiöissä, kahviloissa, liikenneasemilla, pikaruoka-, juhlapalvelu- ja matkailuyrityksissä sekä lasti- ja matkustajalaivoilla.

- TARJOILIJA
Asiakaspalvelun osaamisala
- KOKKI
Ruokapalvelun osaamisala

"Olen ollut onnekas. Ammattikoulun antoi mahdollisuuksia, joista en peruskoulun jälkeen osannut haaveillakaan! Suuntaan kuukaudeksi työharjoitteluun Osloon. Lounaslinjastoa kunnostaessani en osannut kuvitella tarjoilevani kolmen Michelin-tähden ravintolassa. Työn ja opiskelun pitää olla niin mielekkäitä, että niihin on kiva mennä."

Suvi Minkinen tähtää ravintola- ja catering-alan perustutkintoon Jyväskylän Gradian ammatillisessa oppilaitoksessa. Hänellä on jo yo-tutkinto Jyväskylän Lyseon lukiossa.

TURVALLISUUSALAN PERUSTUTKINTO

Yhteiskunnan monimuotoistuminen ja ympäristön häiriötekijät lisäävät turva-alan monipuolisten palvelujen tarvetta. Yksityiseen turva-alaan kuuluvat vartiointi, yksityisetsivätoiminta, turva-urakointi, rakenteellinen turvallisuus, lukkosepäntoiminta ja tekniset valvontajärjestelmät, turvakonsultointi, tietoturvallisuus ja näihin liittyvä koulutus. Tutkinto antaa perusvalmiudet erilaisissa turva-alan tehtävissä työskentelylle.

- TURVALLISUUSVALVOJA

TEKNIKAN ALAT

AUTOALAN PERUSTUTKINTO

Autoalan toimintaympäristö on kansainvälinen ja verkostoitunut. Alalla tarvitaan monenlaisia ja monipuolisia osaajia. Asiakaslähtöisyys ja palvelun laadun merkitys korostuvat kaikissa tehtävissä. Edellytyksinä ovat alan monipuolinen osaaminen, teknisten taitojen soveltaminen sekä hyvät asiakaspalvelu- ja yhteistyötaidot. Haasteina ovat uuden tekniikan jatkuva seuraaminen ja soveltaminen sekä materiaalien uudelleenkäyttö.

- AUTOKORINKORJAAJA
Autokorinkorjauksen osaamisala
- AUTOMAALARI
Automaalauksen osaamisala
- AUTOMYYJÄ
Automyynnin osaamisala
- AJONEUVOASENTAJA
Autotekniikan osaamisala
- PIENKONEKORJAAJA
Moottorikäyttöisten pienkoneiden korjauksen osaamisala
- VARAOSAMYYJÄ
Varaosamyynnin osaamisala

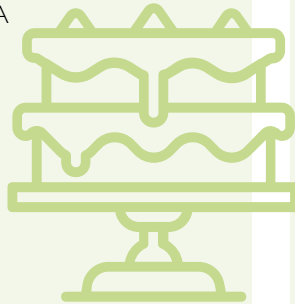
"Olen rassanut autoja pienestä pitäen, joten oma ala amiksessa löytyi vaikeuksista. Autoalalla harrastus tukee työtä, sillä tekniikka muuttuu jatkuvasti ja mukana on pysyttävä."

Arttu Kivenmäellä on autoalan perustutkinto Koulutuskeskus Sedusta.

ELINTARVIKEALAN PERUSTUTKINTO

Elintarvikealaan sisältyy meijeri- ja elintarviketeollisuus, joka jakautuu leipomo-, liha-, eines-, makeis-, mylly- ja panimoteollisuuteen. Alalla toimivien on tunnettava elintarviketeknologiaa, alkutuotantoa ja raaka-aineiden koostumus. Teknisen ammattitaidon lisäksi tarvitaan kykyä oppia jatkuvasti uutta, hahmottaa kokonaisuuksia ja työskennellä yhdessä toisten kanssa. Elintarvikevalvonnan siirtyminen viranomaisilta yritysten omavalvonnaksi on lisännyt työn vaatavuutta ja vastuullisuutta.

- ELINTARVIKKEIDEN VALMISTAJA
Elintarviketeknologian osaamisala
- LEIPURI-KONDIITTORI
Leipomoalan osaamisala
- LIHATUOTTEIDEN VALMISTAJA
Liha-alan osaamisala
- MEIJERISTI
Meijerialan osaamisala

KAIVOSALAN PERUSTUTKINTO

Alalla työskennellään kaivoksissa ja rikastamoissa eri kaivosyhtiöiden ja aliurakoitsijoiden palveluksessa. Työtehtävät liittyvät louhintaan, kallion tukemistyöhön, varustelutöihin, kaluston huoltoon, tuotannon käynnissä- ja kunnossapitoon, rikastukseen sekä prosessiautomaatioon. Nykyaikainen kaivostyö on tehokasta, tietotekniikkaa laajasti hyödyntävää ja koneellistettua työtä. Kaivosyhtiössä työturvallisuus ja ympäristöasiat ovat tärkeässä roolissa.

- KAIVOSMIES
- RIKASTAJA

TEKNIKAN ALAT

KONE- JA TUOTANTOTEKNIKAN PERUSTUTKINTO

Kone- ja tuotantotekniikan teollisuudella on Suomen kansantaloudessa ja ulkomaankaupassa keskeinen asema. Alan työllistävä vaikutus on suuri ja yli puolet tuotannosta menee vientiin. Koneiden ja laitteiden toiminnan ja rakenteen tunteminen, työvälineiden ja työstökoneiden käytön hallinta sekä työpiirustusten ja kytkentäkaavioiden lukutaito ovat alan ammatillisia perustaitoja. Alalla edellytetään erilaisten valmistustekniikoiden osaamista, asennus-, automaatio- ja kokoonpanotöiden hallitsemista sekä koneiden käyttö- ja kunnossapitotaitoja.

- KONEAUTOMAATIOASENTAJA
- KONEASENTAJA
Asennuksen ja automaation osaamisala
- KONEISTAJA
- LEVYSEPPÄHITSAAJA
- MUOVI- JA KUMITUOTEVALMISTAJA
Tuotantotekniikan osaamisala

"Amisopintojen kautta olin mm. neljä kuukautta töissä Kemiralla sähköpuolen kunnossapidossa. Olen myös osallistunut ammattitaitokilpailuun, mikä on parasta käytännön harjoittelua uraa varten. Opiskeluni ohessa työskentelen nuorempana sähkö- ja automaatioasunnittelijana Profil-Bau Industrialilla."

Samu Lahdella on takanaan kone- ja tuotantotekniikan perustutkinto Sataedun ammattioppilaitoksessa. Hän jatkaa opintojaan Tampereen ammattikorkeakoulussa valmistuakseen sähkö- ja automaatio-tekniikan insinööriksi.

LABORATORIOALAN PERUSTUTKINTO

Laboratorioalalla työtehtävät liittyvät laadunvalvontaan, tuotantoprosessien seurantaan, tutkimukseen ja tuotekehitykseen. Laboratorioissa tehdään luonnontieteellistä perustutkimusta, kehitetään tuotteita ja tuotantomenetelmiä sekä seurataan teollisuuden tuotteiden, elintarvikkeiden ja ympäristön laatua, puhtautta ja turvallisuutta. Tulevaisuudessa laitetekniikan ja analyysien kehittyminen sekä kansainvälistyminen korostavat alan työntekijöiden ammatillista osaamista ja kielitaitoa.

- LABORANTTI

LENTOKONEASENNUKSEN PERUSTUTKINTO

Tutkinto antaa valmiudet ilma-alusten huolto-, muutos- ja korjaustehtäviin. Ala ja tutkinto ovat kansainvälisiä ja edellyttävät ammatilliselta tarkkuutta, ehdotonta ohjeiden noudattamista, kielitaitoa sekä laaja-alaista teknistä osaamista. Työt muodostuvat päivittäisistä tarkastuksista (linjahuolto), laitevaihdosta, vikakorjauksista ja laitekorjauksista. Lupakirjaluokasta riippuen työ voi kohdistua rakenteisiin, moottoreihin, järjestelmiin, sähkö- ja avioniikkalaitteisiin sekä järjestelmiin. Jako on samanlainen lentokone- ja helikopterihuollossa. Perustutkinnon suoritettuaan lentokoneasentaja voi hakeutua ilmailualan työnantajien palvelukseen.

- AVIONIikka-ASENTAJA
Avioniikan osaamisala
- LENTOKONEASENTAJA
Lentokoneasennuksen osaamisala

TEKNIKAN ALAT

MAANMITTAUSALAN PERUSTUTKINTO

Alalla tuotetaan luotettavia ja ajan tasalla olevia karttoja ja numeerisia karttatietokantoja yhteiskunnan ja kansalaisten tarpeisiin. Alan ammatillaiset vastaavat myös kiinteistöjä koskevien tietojen ja monien muiden paikkatietojen ajantasaisuudesta ja luotettavuudesta. Työmenetelmät edellyttävät hyvää tietoteknistä osaamista.

- KARTOITTAJA

PINTAKÄSITTELYALAN PERUSTUTKINTO

Pintakäsittely liittyy rakennusten ja erilaisten tuotteiden valmistukseen ja kunnossapitoon. Rakentamisessa ja rakennusten kunnossapidossa pintakäsittely on maalaamista, tapetointia, laatoitusta ja lattioiden päällystystä sekä erilaisten tasoitus- ja rappaustöiden tekemistä. Tuotevalmistuksessa pintakäsittely on tuotteiden maalaamista ja pinnoittamista esimerkiksi sinkillä, nikkelillä, kromilla, hopealla ja kullalla.

- MAALARI
Rakennusmaalauksen osaamisala
- LATTIANPÄÄLLYSTÄJÄ
Lattianpäällystykseen osaamisala
- PINTAKÄSITTELIJÄ
Teollisen pintakäsittelyn osaamisala
Tuotemaalauksen osaamisala

PROSESSITEOLLISUUDEN PERUSTUTKINTO

Prosessiteollisuuden perustutkinnon suorittaneella on perusvalmiudet toimia prosessiteollisuudessa eri alojen tuotannon käyttö- ja käynnissäpitotehtävissä. Tutkinnon suorittanut osaa käyttää erilaisten tuotteiden valmistus- ja pakkausprosessien koneita ja laitteita turvallisuusohjeiden mukaisesti; käyttää prosessiohjauksen automaatiojärjestelmiä ja seurata prosessi- ja kenttälaitteiden toimintaa; valvoa, ohjata ja säätää työalu-eensa prosesseja ja tehdä käyttäjäkunnossapitoa.

- PROSESSIHOITAJA
Biotekniikan osaamisala
Kemianteollisuuden osaamisala
Metallien jalostuksen osaamisala
Paperiteollisuuden osaamisala
- VALUTUOTEVALMISTAJA
Valimotekniikan osaamisala

PUUTEOLLISUUDEN PERUSTUTKINTO

Tutkinnon suorittanut opiskelija osaa käyttää ja laatia puuteollisuuden alan piirustuksia ja käyttää alan koneita ja laitteita, hallitsee alan työmenetelmät sekä käyttää alan materiaaleja ja tarvikkeita. Hän osaa työskennellä turvallisesti ja taloudellisesti puuteollisuuden työtehtävissä. Tutkinnon suorittanut voi työskennellä suuntautumisestaan riippuen puurakennneosien valmistustehtävissä (kuten CLT-levyjen, hirsirakenteiden, puusepän tai levykalustetuotteiden valmistustehtävissä), sahateollisuuden tai puulevyteollisuuden valmistus- tai jatkojalostustehtävissä, kuten vaneri- tai lastulevyjen valmistusprosessissa.

- LEVYPROSESSINHOITAJA
Puulevyteollisuuden osaamisala
- PUUSEPPÄ
Puusepänteollisuuden osaamisala
- SAHAPROSESSINHOITAJA
Sahateollisuuden osaamisala

TEKNIKAN ALAT

- TEOLLISUUSPUURAKENTAJA
Puurakenneteollisuuden osaamisala

RAKENNUSALAN PERUSTUTKINTO

Rakennusalan ammatillaiset vastaavat asuin-, työpaikka- ja vapaa-ajan tilojen ja rakennusten, liikenneverkkojen, erilaisten ympäristörakenteiden sekä vesihuoltoverkon ja energihuoltoverkon uudisrakentamisesta ja jatkuvasta kunnossapidosta. Toiminta sijoittuu perinteisesti kotimaan, mutta nykyisin yhä suurempi osuus on kansainvälistä toimintaa. Nykypäivän rakentajilla täytyy olla valmiudet työskennellä korjausrakennustyömailla.

- MAARAKENNUSKONEENKULJETTAJA
Maarakennuskoneenkuljetuksen osaamisala
- MAARAKENTAJA
Maarakennuksen osaamisala
- KIVIRAKENTAJA
Kivialan osaamisala
- TALONRAKENTAJA
Talonrakennuksen osaamisala

SÄHKÖ- JA AUTOMAATIOALAN PERUSTUTKINTO

Sähköalan ammatillaisia tarvitaan sähkön tuottamisen, jakelun ja siirron, sähköistyksen sekä sähköasennusten, korjauksen ja huollon sekä automaation ja kunnossapidon ammattitehtävissä. Sähkö- ja automaatioalan ammattilainen asentaa ja huoltaa kiinteistöjen ja laitosten sähkö- ja automaatiojärjestelmiä tai sähköjakeluverkkoja.

- AUTOMAATIOASENTAJA
- SÄHKÖASENTAJA

"Opiskelen kahta tutkintoa samanaikaisesti sekä teen alani töitä teollisia pölysuodattimia valmistavassa Filtra Oy:ssä. Kyseessä on suhteellisen tuore yritys, ja olen aivan innoissani, kun saan tehdä itselle mieleisiä hommia."

Joonatan Kivelän ratkaisu oli kaksoistutkinto. Hän suoritti Oulun seudun ammattiopisto OSAOssa sähkö- ja automaatioalan perustutkinnon ja ylioppilastutkinnon Oulun aikuislukiossa.

TALOTEKNIIKAN PERUSTUTKINTO

Talotekniikan perustutkinnon suorittanut työskentelee uudis- ja korjausrakennustyömailla LVI-urakoita tekevän yrityksen palveluksessa. He asentavat esimerkiksi vesijohtoja, varaajia, pesuaitaita, wc-istuimia, vesihanonoja ja viemäriputkistoja sekä lämpöjohtoja, lämmityskattiloita, öljypolttimia ja ilmastointilaitteita. Töitä on tarjolla myös kiinteistöjen huollossa, rakennustuoteteollisuudessa (esim. elementiteollisuudessa) sekä kuntien vesi-, viemäri- ja energialaitosten palveluksessa.

- ILMANVAIHTOASENTAJA
Ilmanvaihtoasennuksen osaamisala
- KYLMÄASENTAJA
Kylmäasennuksen osaamisala
- LÄMMITYSLAITEASENTAJA
- PUTKIASENTAJA
Putkiasennuksen osaamisala
- RAKENNUSPELTISEPPÄ
- TEKNIINEN ERISTÄJÄ
Eristyksen ja rakennuspeltiasennuksen osaamisala

TEKNISEN SUUNNITTELUN PERUSTUTKINTO

Suunnitteluassistentin työ liittyy teknisen suunnittelun mallintamiseen, tuotemallien yhdistelyyn ja siirtämiseen, piirustusten ja dokumenttien tuottamiseen ja ylläpitämiseen, erilaisten suunnitteluun liittyvien julkaisujen tekemiseen sekä tuotteiden markkinointiin ja mainontaan. Työhön kuuluu myös asiakaspalvelu sekä osallistuminen laitteiden ja ohjelmien ylläpitoon. Työssä vaaditaan yhteistyökykyä, kokonaisvaltaista näkemystä, vastuullista ja itsenäistä työskentelyä, hahmotuskykyä, työn suunnittelu- ja järjestelytaitoa, johdonmukaisuutta ja pitkäjännitteisyyttä.

- SUUNNITTELUASSISTENTTI

TEKSTIILI- JA MUOTIALAN PERUSTUTKINTO

Tekstiili- ja muotialan perustutkinnon suorittanut työskentelee suuntautumisensa mukaan valmistus-, myynti-, markkinointi- tai hoolto-tehtävissä tekstiilejä, vaatteita, asusteita tai jalkineita valmistavassa pienyrityksessä tai teollisuudessa, myymälässä, puvustamossa, pesulassa, vuokraamossa tai muussa palveluyrityksessä. Hän työskentelee laatu- ja kustannustietoisesti kestäväen kehityksen periaatteiden mukaisesti, käyttää eri materiaaleja ja valmistustekniikoita sekä tarkoituksenmukaisia koneita, laitteita ja työvälineitä. Hänellä on muoti- ja muotoilutietoutta sekä tuntemusta trendeistä ja muodonhallinnasta.

- DESIGNTEKSTIILIEN VALMISTAJA
- MITTATILAUSSOMPELIJA
- MODISTI
- MUOTIASSISTENTTI
- OMPELIJA
- SISUSTUSTEKSTIILIEN VALMISTAJA
- SUUTARI
- TEKSTIILIEN VALMISTAJA
- TEKSTIILIHUOLTAJA
- VAATTURI

"Vaateusialalla saa jatkuvasti mahtavia haasteita, se näkyi jo opinnoissa. Meille tuli asiakastyön materiaaleiksi sata miesten solmiota, joista saimme suunnitella juhlanan mekon. Tähtihetkiin kuuluu myös se, että tulkintani Teemu Muurmäen suunnittelema iltapuvusta nähtiin vuonna 2017 Linnan juhlissa."

Melissa Dahlman suorittaa tekstiili- ja muotialan perustutkintoa Gradian ammattioppilaitoksessa Jyväskylässä. Hän on valmistunut vaatetusompeelijaksi ja ylioppilaaksi Jyväskylän Lyseon lukiossa. Hän jatkaa opintojaan vaatturiksi Gradiassa.

VEENENRAKENNUSALAN PERUSTUTKINTO

Veneenrakentajan työ on laaja-alaista siten, että yhdelle henkilölle voi kuulua esimerkiksi lujitemuovityötä, puusepäntyötä, kone- ja laiteasennuksia, LVI-asennusta, heikkovirta-asennusta ja vielä näiden ja veneen ominaisuuksien suunnittelua. Veneenrakennuksen perustutkinnon suorittanut rakentaa lujitemuovi-, puu- ja metalliveneitä ja veneenosia lujitemuovista, puusta ja metallista sekä asentaa ja huoltaa erilaisia veneissä käytettäviä laitteita ja moottoreita. Alan työpaikkoja on veneistöissä ja -verstaissa.

- VEENENRAKENTAJA

HAMMASTEKNIKAN PERUSTUTKINTO

Hammastekniikan perustutkinnon suorittanut hammaslaborantti voi työskennellä joko yksityisen tai julkisen sektorin palveluksessa tai yrittäjänä alaa koskevien säädösten mukaisesti. Hän osaa valita työhönsä fysiikan ja kemian lainalaisuuksiin ja työturvallisuuteen perustuen oikeat materiaalit, välineet ja laitteet, ja käyttää niitä turvallisesti.

Hammasteknisen mallintamisen tutkinnon osan suoritettuaan hammaslaborantti osaa valmistaa töiden tilausten mukaisesti kipsimalleja, jäljennöslusikoita ja kaavioita. Purenan kuntoutukseen liittyvät tutkinnon osat suoritettuaan hän osaa valmistaa purentaa kuntouttavia laitteita (esim. purentakiskoja) ja korvata proteettisesti potilasasiakkaalle puuttuvat hampaat asianmukaisine korjaus- ja muutostöineen.

- HAMMASLABORANTTI

KASVATUS- JA OHJAUSALAN PERUSTUTKINTO

Kasvatus- ja ohjausalan perustutkinnon suorittanut omaa ohjauksen, kasvatuksen ja kommunikoinnin tehtävissä tarvittavaa monipuolista osaamista. Alalla tarvitaan hyviä viestintä- vuorovaikutustaitoja sekä kykyä ottaa huomioon taustaltaan erilaisten ja eri-ikäisten ohjauksen ja tuen tarpeet. Lastenohjaaja työskentelee varhaiskasvatuksen tehtävissä huolehtimalla lapsen kokonaisvaltaisesta hyvinvoinnista. Nuoris- ja yhteisöohjaajan työ on eri ikäisten ohjaus-, opastus- ja tukityötä, jonka painopiste on osallisuuden lisääminen, kansalaistoiminta ja monikulttuurinen työ. Kommunikaation ja viittomakielen ohjaaja toimii viittomakielisten, kuulo- ja näkövammaisten, kielihäiriöisten sekä puhevammaisten ohjaus-, kasvatus- ja avustamistehtävissä.

- KOMMUNIKAATION JA VIITTOMAKIELEN OHJAAJA
Kommunikaation ja viittomakielisen ohjauksen osaamisala
- LASTENOHJAAJA
Varhaiskasvatuksen ja perhetoiminnan osaamisala
- NUORISO- JA YHTEISÖOHJAAJA
Nuoris- ja yhteisöohjauksen osaamisala

LÄÄKEALAN PERUSTUTKINTO

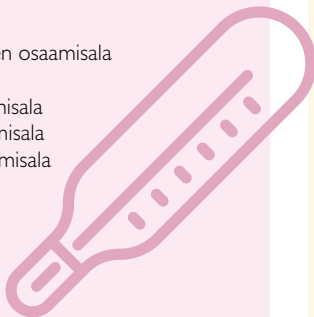
Lääkealan perustutkinnon suorittanut valmistuu lääketeknikoksi. Hänellä on valmiudet työskennellä esimerkiksi lääkehuollon logistisissa sekä toimisto- ja tietoteknisissä tehtävissä, reseptinkäsittelyssä ja avustajina lääkkeiden käsittely- ja valmistusprosessissa farmaseuttisessa valvonnassa. Perustutkinnon suorittanut voi työskennellä assistenttina kliinisessä tutkimuksessa, lääkkeen valmistuksessa, lääkemarkkinoinnissa ja tiedotamisessa sekä erilaisissa lääkehuollon varastointitehtävissä.

- **LÄÄKETEKNIKKO**
Apteekkialan osaamisala
Lääkealan osaamisala

SOSIAALI- JA TERVEYSALAN PERUSTUTKINTO

Sosiaali- ja terveysalan perustutkinnon suorittaneella on laaja-alaiset perusvalmiudet ammattialan eri tehtäviin ja erikoistuneempi osaaminen ja työelämän edellyttämä ammattitaito vähintään yhdellä työelämän toimintakokonaisuuteen liittyvällä osa-alueella. Sosiaali- ja terveysalan perustutkinnon suorittanut voi työskennellä erilaisissa hoidon ja huolenpidon, vanhus- ja vammaispalvelujen, mielenterveys- ja päihdetyön, kotihoidon, varhaiskasvatuksen, lastensuojelun, lapsiperheiden sekä erilaisissa sosiaali- ja terveydenhuollon avohoidon sekä laitoshoidon työtehtävissä.

- **LÄHIHOITAJA**
Ikääntyvien hoidon ja kuntoutumisen osaamisala
Jalkojenhoidon osaamisala
Mielenterveys- ja päihdetyön osaamisala
Lasten kasvatuksen ja hoidon osaamisala
Sairaanhoidon ja huolenpidon osaamisala
Suunhoidon osaamisala
Vammaistyön osaamisala
- **PERUSTASON ENSIHOITAJA**
Perustason ensihoidon osaamisala

"Työskentelen tällä hetkellä HYKS:in kardiologian vuodeosastolla lähihoitajana. Valmistuin sekä ylioppilaaksi että lähihoitajaksi vuonna 2017. Haaveena on opiskella eteenpäin ehkä ensihoitajaksi tai anestesiologian asiantuntijaksi."

Aino Takalalla on sosiaali- ja terveysalan perustutkinto Stadin ammattiopistossa. Samalla hän suoritti ylioppilastutkinnon Helsingin aikuislukiossa.

VÄLINEHUOLTOALAN PERUSTUTKINTO

Välinehuoltoalan perustutkinnon suorittanut tuntee yritystoiminnan perusteita ja osaa edistää toiminnallaan työpaikkansa yritystoiminnan kannattavuutta. Aseptinen toiminta, hyvien hygieniakäytäntöjen noudattaminen ja infektioiden torjunta eri menetelmin on työympäristöstä riippumatta keskeistä välinehuoltajan osaamista. Välineiden tarkistaminen, puhdistaminen, desinfiointi, sterilointi, pakkaaminen, säilyttäminen, varastointi ja kuljettaminen muodostavat välinehuolto-prosessin keskeisen sisällön. Välinehuoltaja voi työskennellä sosiaali- ja terveydenhuollossa esimerkiksi välinehuoltokeskuksissa, leikkaus- ja anestesiaosastoilla, endoskopiayksiköissä, laboratorioissa, teho-, dialyysi- ja synnytysosastoilla, poliklinikoilla, lääkehuollossa ja suun terveydenhoidon yksiköissä.

- **VÄLINEHUOLTAJA**

TIETO- JA TIETOLIIKENNETEKNIIKAN PERUSTUTKINTO

Tieto- ja tietoliikennetekniikan perustutkinto antaa opiskelijalle tarvittavan perusosaamisen tieto- ja tietoliikennetekniikan tuotanto-, asennus-, huolto- ja kunnossapitotehtäviin. Keskeisiä osaamisaloja ovat asuntujen ja liikekiinteistöjen tietoliikenne- ja tietokonelaitteet sekä niiden asennukset. Elektroniikan suuntaavat tutkinnon osat suorittanut osaa tehdä elektroniikkatuotantoon liittyviä testaus-, korjaus- ja käyttöönnototehtäviä sekä huolto- ja asennustoimintaan liittyviä asiakaspalvelutöitä. ICT:n suuntaavat tutkinnon osat suorittanut ICT-asentaja osaa tehdä tietokone- ja tietoliikennelaitteiden asennukset ja käyttöönoton.

- **ELEKTRONIIKKA-ASENTAJA**
- **ICT-ASENTAJA**

TIETO- JA VIESTINTÄTEKNIIKAN PERUSTUTKINTO

Alan perustutkinnon suorittaneet toimivat erilaisissa tehtävissä, jotka liittyvät yritysten ja organisaatioiden tietojenkäsittelyyn, hallintoon ja palvelutehtäviin. Alalla on yksi perustutkinto ja kaksi osaamisalaa. Liike-elämän tietojenkäsittelytehtävien parista löytyy mielenkiintoisia töitä aina asentamisesta myyntiin ja markkinointiin sekä kouluttamisesta pienen yrityksen konsultointiin saakka.

- **DATANOMI**
Käytön tuen osaamisala
Ohjelmistotuotannon osaamisala

"Valmistuin datanomiksi oppisopimuksella vuonna 2017. Opiskelujen aikana olin työssäoppimisjaksolla ohjelmistotalo Geniemissä, ja tästä avautuikin sekä palkallinen oppisopimus että sitä seurannut nykytyö, jossa kehitän verkkosivuja ja -palveluita."

Joel Koch, Tieto- ja viestintätieteiden perustutkinto (datanomi), Tredu

Ammattitaitokilpailuista jännitystä koulupäiviin

Ammattikouluissa opiskelevat voivat kilpailla oman alansa taidoissa sekä Suomessa että ulkomailla. Ammattitaitokilpailussa kilpailijat tekevät monipuolisesti erilaisia omaan ammattiinsa liittyviä tehtäviä. Kilpailut kestävät 3-4 päivää, ja niihin pääsee mukaan karsintojen kautta.

Ammattitaidon SM-kilpailu Taitaja järjestetään vuosittain. Yläkoululaisille on oma Taitaja9-kilpailunsa, katso lisätietoja tämän lehden takasivulta. Seuraavan kerran kilpaillaan Taitaja-finaalissa Joensuussa 20.–23.5.2019. Vierailijoille Taitaja-tapahtuma on loistava paikka nähdä eri ammatteja livenä yhdessä paikassa.

Kansainvälisiä kilpailuja järjestetään joka vuosi ja niihin lähtee Suomesta maajoukkue. Seuraava nuorten ammattitaidon EM-kilpailu EuroSkills järjestetään syyskuussa 2018 Budapestissä. Maailmanmestaruuksista mitellään WorldSkills-kilpailussa Kazanissa elokuussa 2019.

Suvi Minkkinen edustaa Suomea ravintolapalvelu-lajissa EuroSkills 2018 -kilpailussa Budapestissa.

– Olen suorittanut Jyväskylän Gradiassa hotelli-, -ravintola- ja cateringalan perustutkinnon. Valmisin tänä keväänä tarjoilijaksi ja suoritin samalla

myös ylioppilastutkinnon.

Osoilluin keväällä 2017 Taitaja-kilpailuun ja voitin kultamitalin. Mielestäni kilpailemisessa parasta on itsensä haastaminen. Itsensä voittaminen antaa tosi hyvän fiiliksen.

Valmentaudun EuroSkillsiin treenaamalla paljon tekniikkaa koululla valmentajien ja entisten kilpailijoiden kanssa. Kesällä olin kuukauden harjoittelussa Norjassa, jotta sain lisää kielitaitoa ja varmuutta tekemiseen.

TEKSTI Marja Berisa KUVAT Kai Filppula, Juha Roininen

Mitä peruskoulun jälkeen?

23-vuotias Topias Tanhua opiskelee Tampereen seudun ammattiopisto Tredussa kone- ja tuotantotekniikan perustutkintoa. Kuvassa kaverina on massiivinen Vexven teollisuusventtiili. Topiaksella on hyvät lähdöt tulevaisuuteen: lukio on käyty, samoin intti, ja työelämääkin on takana pari vuotta. Omin ammatti on CNC-koneistaja. Topias arvelee, että opintie kutsuu jatkosakin. Samaa alaa hän suunnittelee jatkavansa ammattikorkeakoulussa.

Amislaisten ammattitaitokilpailussa Taitajassa näkee liveinä yli 50 ammattia. Se on hyvä paikka miettiä, mikä ala itseään voisi kiinnostaa. Kyseimme Taitaja2018-tapahtumassa tapaamillamme nuorilta, mitkä ovat heidän tulevaisuudensuunnitelmansa.

Mette Laakso (vas.) ja Nina Saastamoinen opiskelevat Ammattiopisto Tavastiassa matkailualan perustutkintoa. Matkailu kiinnostaa, koska alana se avaa hyvin ovia ulkomaille ja tarjoaa vaihtelevia työmahdollisuuksia. Ehkä matkaoppaaksi? Tai toimisiko matkailualan tutkinto ponnahduslautana lentoemännän töihin? Joka tapauksessa, maailma kutsuu!

Naakan koulussa Valkeakoskella opiskelevat 14-vuotiaat Emilia Rantala (vas.) ja Emma Ahola testasivat Taitaja2018-tapahtumassa tanssipelejä, yleisön innokkaasti kannustamina. Tulevaisuudensuunnitelmat ovat vielä hieman auki. Ehkä lukioon ja oikeustieteelliseen tai lääkkiseen. Aika näyttää! Ja pientä läppää väliin: "Pääasia, että massii irtoo!"

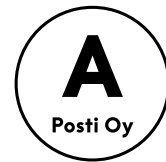
15-vuotias Ella Pennanen Tampereen Juhannuskylän koulusta oli luokkansa kanssa Taitaja-tapahtumassa hakemassa ideoita tulevaisuuteen. Juhannuskylän koulun erityispainotuksia ovat kuvataiteet ja latina. Ella pohtii lukion käymistä, mutta vielä on aikaa päättää. Oikeustieteellinenkin kiinnostaisi.

Negin Hassanpour (vas.), Hibak Ahmed ja Zahra Ghorbani opiskelevat Tampereen seudun ammattiopisto Tredussa sosiaali- ja terveysalan perustutkintoa.

19-vuotias Rico Jokinen suostuu kuvattavaksi, jos pääsee myös kanteen. Katsotaan! Tampereen seudun ammattiopisto Tredun Koivistontien toimipisteessä talotekniikan perustutkintoa opiskeleva nuori mies on varautunut tulevaisuudessa moniin eri vaihtoehtoihin. Koulun jälkeen armeija ja sitten mahdollisesti oma varaosin ja saneerauksiin erikoistunut yritys. "Putkimiestä aina tarvitaan. Ja jos edellinen skenaario ei toteudu, sitten voisi hakeutua esimerkiksi Pelastusopistoon ja koulututtua palomieheksi", Rico pohtii.

Posti Green

OSAAMISEN
ILOA!

SkillsFinland
TAITAJA 2019
MÄSTARE JOENSUU
www.taitaja2019.fi

Ammattitaidon
SM-kilpailu
Taitaja2019

Yrkes-FM tävlingen
Mästare2019

21.–23.5.2019

TERVETULOA
JOENSUUTUN!

RIVERIA

OSALLISTU TAITAJA9-KILPAILUUN!

Taitaja9

Taitaja9 on 7.–9.-luokkalaisten kädentaitokilpailu, joissa kilpaillaan kolmen hengen joukkueissa. Kilpailutehtävät mittaavat nokkeluutta, ketteryyttä ja kädentaitoja. Aiempien vuosien kilpailutehtäviä ovat olleet mm. kiukaan kokoaminen, hiusten letittäminen, linnunpöntön rakentaminen ja käden kantositeen laittaminen joukkueoverille. Taitaja9 on leikkimielinen ja hauska tapahtuma, jossa pääsee tutustumaan myös muihin samankäisiin nuoriin. Samalla testataan ryhmätyö- ja ongelmanratkaisutaitoja aikaa vastaan kisatessa!

Kiinnostuitko?

Taitaja9 koostuu kolmesta eri vaiheesta: paikalliskilpailuista, aluekilpailuista ja finaalista. Paikalliskilpailut käydään syksyn 2018 aikana ammatillisissa oppilaitoksissa ympäri Suomen. Finaali järjestetään vuosittain Taitaja-tapahtuman yhteydessä – vuonna 2019 Joensuussa.

Kysy opoltasi lisää mahdollisuuksista osallistua!

Nuoria osajia Taitaja9-kilpailussa.